

Het was een oorlog tegen den vorm, niet tegen den geest der literaire kunst. Lessing had in Duitschland een dergelijken strijd ruim eene halve eeuw vroeger in zijne Hamburgische Dramaturgie gevoerd, en aangetoond, dat het formeele systeem der oude Fransche tragedie op een misverstand berustte — dat de eenheid van tijd en plaats geheel verkeerd begrepen was, omdat men niet in het wezen der Grieksche tragische kunst was doorgedrongen. De romantische school in Frankrijk kwam alleen voort uit het verzet van het nieuwe drama tegen het oude. En dit verzet was hoofdzakelijk formeel. Nu meenden de voorstanders van het nieuwe drama, dat ze ook eene nieuwe kunst hadden uitgevonden, hoewel ze in het wezen der zaak zeer nauw verwant waren aan hunne voorgangers: Mevrouw de Staël, Châteaubriand, Benjamin Constant. En ook dezen kwamen niet uit de lucht vallen. Reeds in de XVII eeuw had Charles Sorel in zijn roman: *Histoire comique de Francion* de pedanterie der classieke meesters, die US achter hun naam plaatsen, op het gevoeligst getuchtigd. Verband met de vroegere kunstrichting voor 1825 en na 1825 kan zeer gemakkelijk aangetoond worden. Maar wat is het geval? Een bent van opkomende kunstenaars is altijd zeer krijgshaftig. Het is altijd eene heel aardige illusie, dat men de literaire kunst nog eens voor de honderdste maal heeft uitgevonden. Daartoe behoort het vaste geloof, dat men eene school vormt, en, om dit geloof te versterken, kiest men een naam — de Romantische school, hoewel zelfs het hoofd dier school, Victor Hugo, in verschillende opzichten, zelfs in zekere karakteristieke liefde voor de anti-thesis nog vrij wat classiek bloed in zijne aderen heeft behouden. De naam, romantische school, dient nu tot krijgsleus, en daar is het juist om te doen! Onder die krijgsleus kan men oorlog voeren. Men kan kunstenaars van een vroeger geslacht aanvallen, dood verklaren, of, zooals 't u belieft te zeggen: in de oude doos stoppen. De geheele zaak komt nu neer op een eenvoudig: *Otez vous de là, que je m'y mette!* Hoewel men geheel op de schouders van eene vroegere letterkundig generatie naar binnen is gedragen, maakt men Jan Salie wijs, dat men met splinter nieuwe ideeën in de wereld is gekomen — en *le tour est fait!*"

Neef Brandt keek naar de lucht, keek naar de zee, stak eene nieuwe sigaar op, en zweeg. Betsy glimlachte, en zei snel:

— „Nu die meneer, hoe heet hij ook weer, André, neen René Ghil, heeft toch wezenlijk iets nieuws bedacht. Zulke verzen zijn nog nooit geschreven. U zal toegeven, neef! dat de school der Instrumentisten en Symbolisten toch fonkelnieuw is!"

— „Dat is ze ook, Betsy! maar alleen in het opzicht der mystificatie. Die ideetjes over toon en kleur zijn lang niet nieuw. Het spel met klank en letters begon al in de oudheid. 't Meest is het te bejammeren, dat zulke symbolisten er hunne kracht in zoeken, om de niet-symbolisten door hun luid geschreeuw bang te maken — en dat sommige kleingeeestige hazennaturen ze toejuichen, om ongedeed uit het gedrang te komen!"

— „Je moogt zeggen, wat je wilt, amice!" — viel neef Brandt in — „maar ik houd van de variatie!"